

Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval in Eemnes

Bijlage bij het raadsvoorstel Toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk
afval in Eemnes

Steller: J.J. van Ingen, beleid Afval

(04 augustus 2025)

Inhoud	2
1. Inleiding.....	3
2. Nog betere bronscheiding of nascheiding?	5
3. Gevolgen voor het beleid, aansturing en de inwoner.....	10
4. Financiële gevolgen van het beleid	14
5. Duurzaamheid naar de toekomst Eemnes.....	18
6. Juridisch kader voor bepaling van keuze	23
7. Afwegingskader Eemnes	24
8. Conclusies en aanbevelingen	25
Bijlage I Afwegingskader	
Bijlage II Overzicht Financiën	
Bijlage III Memo Kleurrijk Eemnes	

Aanleiding

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling (en verwerking) van huishoudelijke afval- en grondstoffen. Eemnes streeft daarbij naar een toekomstbestendig, kostenefficiënt en duurzaam afvalbeheer. Om te komen tot een toekomstbestendige inzameling van huishoudelijk afval heeft er allereerst een evaluatie van het afvalbeleid in Eemnes plaatsgevonden in de commissie van 2 december 2024, hierover leest u in de inleiding meer. De belangrijkste conclusie is dat Eemnes met het huidige afvalbeleid het huishoudelijk redelijk goed weet te scheiden. Dit is van belang vanwege het feit dat de gemeente Eemnes uiterlijk per 1 januari 2027 een nieuwe afvalinzamelaar moet hebben voor het huishoudelijk afval. Vanwege deze naderende deadline en de noodzakelijke verlenging van het huidige inzamelcontract tot eind 2026, heeft de gemeente Eemnes in de afgelopen periode onderzoek gedaan naar de publieke regionale afvalinzamelaars voor het beheer van het huishoudelijk afval. De uitkomsten hiervan treft u aan in dit rapport.

1 Inleiding

Eemnes heeft, tegelijk met 9 andere gemeenten in de provincie Utrecht, geconstateerd dat de markt voor aanbestedingen voor de inzameling van huishoudelijk afval niet meer functioneert. Eerder was er door de AVU, die tot dusver de contracten voor de inzameling van het huishoudelijk afval voor 10 Utrechtse gemeenten verzorgde, in de zomer van 2024 al een marktconsultatie gehouden die de geringe belangstelling van de private inzamelbedrijven aantoonde. Hierop heeft het college op 17 september 2024 besloten dat Eemnes niet meedoet aan een eventuele aanbesteding voor de inzameling van het huishoudelijk afval door AVU en zich daarom oriënteert op een samenwerking met een publieke, regionale afvalinzamelaar.

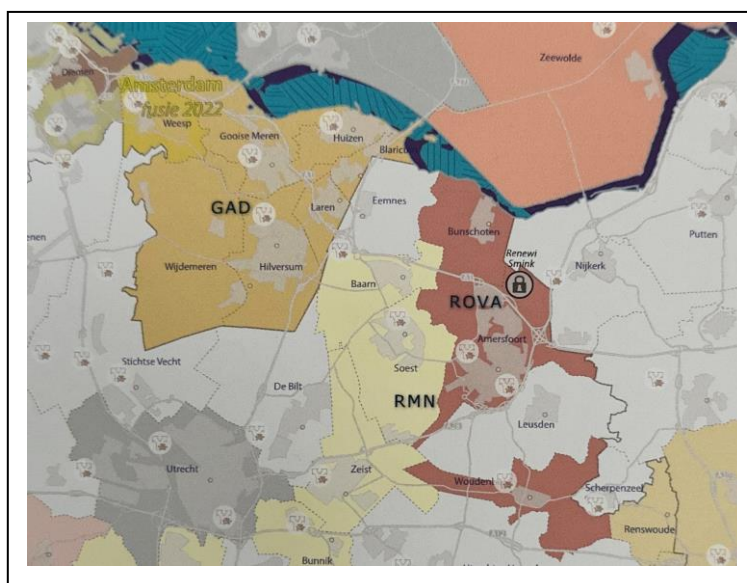
Om te bepalen welke publieke inzamelaar het meest geschikt is voor Eemnes, is er in samenwerking met de AVU (Afvalverwijdering Utrecht) een afgewingskader opgesteld. Hierin zijn de belangrijkste factoren genoemd voor het maken van een afgewogen keuze voor een publieke inzamelaar. Vanzelfsprekend kiest elke gemeente, dus ook Eemnes, zelf welke factoren het zwaarst wegen bij de keuze voor een nieuwe inzamelaar. Het afgewingskader brengt vanuit drie belangrijke perspectieven de verschillende factoren in beeld, te weten (1) de inwoner, (2) het beleid en (3) de financiën (zie Bijlage I.)

In onze regio zijn er drie regionale, publieke inzamelaars. Dit zijn in willekeurige volgorde:

- Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN), ten zuiden van Eemnes;
- Grondstoffen en Afvalstoffendienst (GAD), ten westen van Eemnes;
- overheids-NV Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen (ROVA), ten oosten van Eemnes.

De lijst met opties om uit te kiezen was met drie partijen beperkt; het diende immers te gaan om een regionale inzamelaar.

Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) heeft aangegeven geen belangstelling te hebben voor de inzameling van afval in Eemnes. Er blijven dus twee partijen over; de GAD ten westen van Eemnes en de ROVA ten oosten van Eemnes.

Met de beide inzamelbedrijven heeft de gemeente intensieve gesprekken gevoerd en er liggen nu aanbiedingen op tafel.

- Voor GAD kiezen betekent dat Eemnes, onder voorbehoud van instemming van het bestuur van de regio Gooi- en Vechtstreek over de precieze toetredingsvoorwaarden, zal verzoeken om uitbreiding van het partiële lidmaatschap van de gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek, meer specifiek met het GAD.
- Voor ROVA NV kiezen betekent dat Eemnes aandelen van ROVA NV zal gaan verwerven want ROVA NV werkt uitsluitend voor haar aandeelhoudende opdrachtgevers.

In hoofdstuk 3 wordt uiteengezet wat de gevolgen zijn van aansluiting bij de GAD ofwel toetreding tot ROVA NV.

In deze rapportage worden de genoemde scenario's naast elkaar gelegd. Op basis hiervan kan er door het college een uitgebalanceerd voorstel worden gemaakt voor een publieke inzamelaar. Aan de raad wordt vervolgens gevraagd haar eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken en het eventueel benodigde krediet beschikbaar te stellen. De planning voor het informeren en raadplegen van de raad is als volgt:

- Informatieavond De Ronde, 23 juni 2025 (informerend)
- Vergadering commissie Ruimte, 8 september 2025
- Raadsvergadering 29 september 2025 (besluitvormend)

Na besluitvorming in de raad dienen de voorbereidingen op een overstap naar een andere afvalinzamelaar voortvarend door te lopen. Uiterlijk 1 januari 2027 moet de nieuwe inzamelaar starten. Als het vanwege logistieke redenen vanuit de nieuwe inzamelaar wenselijk is om eerder te starten, dan wordt hier constructief naar gekeken.

2 Nog betere bronscheiding of nascheiding?

Voordat er een afgewogen keuze gemaakt kan worden voor een nieuwe inzamelaar, is het van belang te weten op welke wijze Eemnes het afvalbeleid tot dusver heeft bepaald en hoe Eemnes het afvalbeleid in de toekomst vorm wil geven.

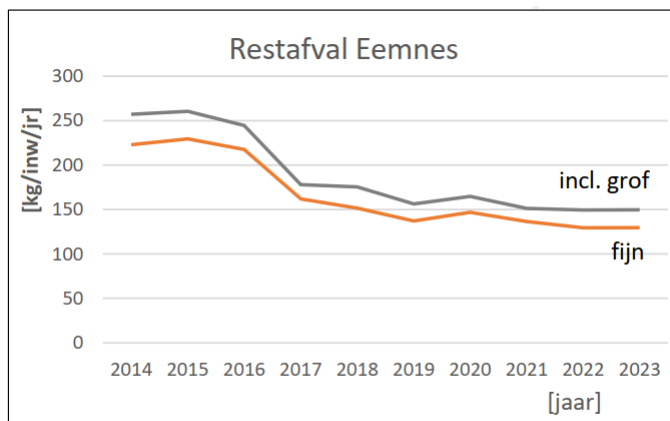
Als kleine, landelijke gemeente heeft Eemnes de afgelopen jaren fors ingezet op het scheiden van afval bij de bron. Hierin is Eemnes redelijk succesvol gebleken. Dit blijkt ook uit de Evaluatie afvalbeleid Eemnes 2024 die op 2 december 2024 in de commissie Ruimte is gepresenteerd. Ook ten opzichte van vergelijkbare gemeenten presteert Eemnes redelijk goed, zeker wanneer men in aanmerking neemt dat er tot dusver geen 'zwaar afvalbeleid' zoals een DIFTAR-systeem is ingezet om de afvalscheiding nog meer te stimuleren. In een dergelijk systeem wordt de afvalstoffenheffing deels variabel gemaakt; inwoners die veel restafval hebben betalen meer dan inwoners die minder restafval aanbieden. Tot dusver is het beleid in Eemnes erop gericht om een hoge service te bieden voor de recyclebare deelstromen; GFT, oud papier en karton (OPK) en PMD worden huis-aan-huis door middel van een mini-container ingezameld terwijl de mini-container voor het restafval dat overblijft slechts eenmaal per 4 weken wordt geledigd. Hierdoor hebben de inwoners van Eemnes 4 mini-containers in de tuin staan (PMD, OPK, GFT en restafval).

De 2 kritieke prestatie-indicatoren waarmee gemeten wordt hoe succesvol een gemeente is qua afvalscheiding zijn het algehele scheidingspercentage [=het percentage van al het huishoudelijk afval dat gescheiden wordt om te worden gerecycled] en het aantal kilo's brandbaar afval per inwoner in kilo's per jaar.

Beide tabellen laten zien dat de trend van het verminderen van restafval na de Corona-jaren langzaam doorloopt.

Indien Eemnes kiest voor aansluiting bij ROVA, kan eventueel het hiernaast weergegeven scheidingsrendement middels bronscheiding nog verder worden verbeterd. Het restafval zal dan verder teruglopen ten gunste van de recyclebare stromen.

Figuur 1. Restafval in de periode 2014 – 2023 in Eemnes

Scheidingsrendement grondstoffen					
	2019	2020	2021	2022	2023
Grondstoffen					
GFT	143	147	148	130	131
OPK	53	51	51	46	43
PMD	29	33	34	32	26
Glas	30	36	46	44	47
Textiel	4	2	6	8	9
Totaal	259	269	285	260	256
Restafval					
Fijn ingezameld	121	144	130	128	129
Grof ingezameld	7	6	6	13	125
Grof KCE	17	15	10	0	0
Totaal	145	165	146	141	141
Recyclingstation Baarn					
Hergebruik/recycling	1.061	1.074	995	769	890
Verbranden/storten	239	229	202	113	112
Scheidingsrendement	77,5%	77,3%	78,6%	79,8%	80,2%

Tabel 4. Scheidingsrendement grondstoffen in Eemnes

Aansluiting bij ROVA

Als er gekozen wordt voor aansluiting bij ROVA, dan zullen de inwoners daar in de praktijk weinig van hoeven te merken. Eemnes kan ervoor kiezen om -net als nu- het huidige beleid voorlopig voort te zetten, want Eemnes heeft in dit scenario net als nu de vrijheid om zelf haar afvalbeleid te bepalen. De bovengenoemde cijfers zijn dus ook de scheidingsresultaten voor dit scenario want het is een voortzetting van de huidige situatie.

Aansluiting bij GAD

Als Eemnes kiest voor aansluiting bij het GAD, dan moet Eemnes haar partiële lidmaatschap van de Gemeenschappelijke Regeling Gooi en Vechtstreek uitbreiden met de GAD (Grondstoffen en Afvalstoffen Dienst). Daar heeft Eemnes niet meer dezelfde mate van vrijheid om haar eigen afvalbeleid te bepalen zoals in de huidige situatie (of dus zoals bij ROVA). De GAD werkt namelijk met een centraal vastgesteld afvalbeleid dat door het algemeen bestuur van de regio Gooi- en Vechtstreek wordt vastgesteld. Het voordeel hiervan is dat het beleid voor alle GAD-gemeenten gelijk is, en er zo efficiënt kan worden gewerkt. Bij aansluiting tot de GAD zal ook Eemnes deel uitmaken van dat onderdeel van de regio Gooien Vechtstreek, waarmee Eemnes ook invloed uitoefent op het beleid.

Ook is er een eenduidige manier van verrekenen. Zowel de kosten als de ingezamelde kilo's worden 'verdeeld' over het totaal aantal inwoners in het gebied. Deze wijze van verrekenen (ook wel 'lump sum' genoemd) komt erop neer dat of een gemeente nu meer of minder afval heeft, en diens gevolg meer of minder kosten, er rolt voor elke GAD-gemeente hetzelfde bedrag per inwoner uit. Er wordt dus niet meer apart per gemeente bijgehouden wat het scheidingsresultaat is.

Eemnes weet in de huidige situatie haar afval beduidend beter te scheiden dan het gemiddelde van het GAD-gebied. Dit is deels te verklaren door de hogere mate van verstedelijking in een deel van het GAD-gebied. Eemnes zou qua inwoneraantal circa 1/25^e deel van het GAD-gebied uitmaken. Dit maakt dat het gemiddelde scheidingspercentage maar marginaal zal wijzigen als gevolg van toetreding van Eemnes. De weergegeven tabel geeft inzicht in de scheidingsprestaties van het GAD-gebied van 2022 en 2023. En bij aansluiting van Eemnes zullen dit bij ongewijzigd beleid ook globaal de cijfers van Eemnes worden.

Bovenstaand schema (bron: GAD-meter 2023, zie

<https://www.gad.nl/wp-content/uploads/sites/8/2024/05/GAD-Meter-2023.pdf>) maakt duidelijk dat ten opzichte van de huidige situatie in Eemnes de GAD gemiddeld per inwoner:

- minder GFT inzamelt (91 kilo vs 131);
- iets minder oud papier en karton inzamelt (3 kilo minder);

Fijn huishoudelijk afval (fha)				
	Totaal 2022 (ton)	Per inwoner (kg)	Totaal 2023 (ton)	Per inwoner (kg)
Groente-, fruit- en tuinafval (gft)	24.286	93	24.697	93
Papier en karton	10.777	41	10.619	40
Verpakkingsglas	6.738	26	6.721	25
Pmd	7.525	29	7.199	27
Textiel	1.358	5	1.406	5
Klein chemisch afval (kca)	429	2	407	2
Totaal gescheiden	51.113	196	51.050	192
Fijn huishoudelijk restafval	38.303	147	38.868	146
Totaal	89.416	343	89.918	338
Afvalscheidingspercentage fha	57%		57%	

- minder glas inzamelt (22 kilo minder);
- minder textiel inzamelt (5 kilo vs 9 kilo).
- Wat eveneens opvalt is dat GAD over 2023 per inwoner 1 kilo méér PMD heeft ingezameld dan Eemnes. Dit komt door de 21% afkeur van het in 2023 in Eemnes ingezamelde PMD. De GAD heeft een eigen kwaliteitscontrole op het door hen ingezamelde PMD, en heeft daarom geen afkeur van PMD gehad.

Dat de meeste inzamelcijfers van het GAD-gebied wat minder goed scoren heeft als belangrijkste reden de hogere mate van verstedelijking. Doorgaans geldt dat een hogere mate van verstedelijking een mindere mate van afvalscheiding met zich meebrengt. Het betekent uiteraard ook niet dat het huishoudelijk afval in Eemnes opeens *feitelijk* minder goed wordt gescheiden; maar Eemnes ziet vanwege de gekozen verreken-methode binnen de GAD haar individuele -iets betere- resultaten niet meer terug in de jaarlijkse rapportage van het GAD (zie <https://www.gad.nl/wp-content/uploads/sites/8/2024/05/GAD-Meter-2023.pdf> , GAD-meter 2023).

GAD gaat het PMD vanaf medio 2026 nascheiden

Het bestuur van GAD eerder heeft besloten om per medio 2026 in alle GAD-gemeenten het PMD via nascheiding achteraf terug te winnen. Het bedrijf dat de nascheiding van het restafval gaat uitvoeren (www.Attero.nl), garandeert minstens zoveel PMD uit het restafval te halen, als het GAD tot dusver heeft gedaan via bronscheiding. Dit komt voor alleen PMD neer op meer dan 12,5% van het tonnage restafval.

Als Eemnes aansluit bij het GAD, gaat dit dus ook voor Eemnes gelden. Dit neemt het (kostbare) risico op afkeur van PMD weg, bespaart de kosten van het apart inzamelen van het volumineuze PMD en biedt de inwoners het comfort van één mini-container minder in de tuin (van 4 naar 3). Het PMD moet bij nascheiding namelijk bij het restafval.

Nieuw GAD-verwerkingscontract voor restafval per medio 2026

Onlangs heeft het GAD een aanbesteding restafval gehouden waarin inschrijvers verplicht werden om minimaal 12,5% PMD en 2,5% overige grondstoffen via nascheiding uit het restafval terug te winnen. Als de opdrachtnemer gedurende het contract er niet in slaagt om dit percentage te halen, dan draagt zij de financiële gevolgen hiervan. De GAD ondervindt daar dan geen negatieve gevolgen van. Als er meer wordt nagescheiden (zoals metalen en andere waardevolle deelstromen), dan krijgt de opdrachtnemer hiervan 50% als bonus uitgekeerd. Er is dus gedurende de looptijd van het

contract van maximaal 12 jaar een forse incentive voor de opdrachtnemer om meer grondstoffen na te scheiden uit het restafval.

Onderstaande tabel is eveneens afkomstig van de GAD-meter 2023. Het aantal kilo's restafval per inwoner per jaar ligt op 147 (2022) en 146 (2023), wat meer is dan de 129 kilo die Eemnes in 2023 had. Op papier gaat Eemnes er met een overstap naar de GAD er qua afvalscheiding iets op achteruit.

De partij aan wie GAD voornemens is de opdracht te gunnen heeft zich verplicht meer te scheiden dan minimale vereiste 15%. Dit betekent voor de GAD-gemeenten dat vanaf medio 2026 het afvalscheidingspercentage licht zal stijgen.

Totaal huishoudelijke afvalstromen	Totaal 2022 (ton)	Per inwoner (kg)	Totaal 2023 (ton)	Per inwoner (kg)
Totaal gescheiden fha	51.113	196	51.050	192
Totaal gescheiden gha	27.267	105	27.775	104
Totaal gescheiden	78.380	301	78.825	296
Totaal fijn huishoudelijk restafval	38.303	147	38.868	146
Totaal grof huishoudelijk restafval	4.795	18	5.149	19
Totaal restafval	43.098	165	44.017	165
Totaal afvalstroom	121.478	466	122.842	462
Afvalscheidingspercentage totaal	65%		64%	
Scheidingspercentage incl. nascheiding ₅₎	67%		66%	

Samenvattend:

Samengevat scoort Eemnes met het huidige afvalbeleid beter dan het gemiddelde van de gemeenten in het GAD-gebied. Maar het nieuwe, 12-jarige verwerkingscontract van GAD voor het na te scheiden restafval gaat het scheidingspercentage al iets verbeteren. Eemnes kan met de nascheiding van PMD het kostbare risico op afkeur van PMD voorkomen; in 2023 werd in Eemnes nog 21% van het ingezamelde PMD afgekeurd.

Daarnaast is recentelijk de nieuwe vergoedingsstructuur van VERPACT per 2027 voor gemeenten met bron-scheiding met de kwaliteit van PMD zoals Eemnes fors verlaagd. De vergoeding voor gemeenten die het restafval laten nascheiden is juist gestegen (zie website van VNG: <https://vng.nl/nieuws/groen-licht-voor-onderhandelingsresultaat-verpakkingsafval>).

3 Gevolgen voor het beleid, de aansturing en de inwoner

Sinds 1 januari 2017 scheiden de inwoners van Eemnes hun afval in vier mini-containers. Dit heeft bijgedragen aan het verbeteren van de afvalscheiding in Eemnes. Om de inwoners met beperkte ruimte te ontzien, is er gekozen voor een iets kleiner type mini-container (180 liter in plaats van de gebruikelijke 240 liter). Dit maakt dat Eemnes zich een 'redelijk goede afvalscheider' mag noemen. Maar Eemnes behoort zeker niet tot de beste afvalscheidende gemeenten in Nederland, die ruim onder de 100 kilo restafval per inwoner per jaar zitten. Deze gemeenten hebben, vrijwel zonder uitzondering, zwaarder afvalbeleid dan Eemnes, meestal DIFTAR (=meer betalen voor meer restafval), vaak aangevuld met omgekeerd inzamelen (=restafval wegbrengen naar de ondergrondse container, grondstoffen via mini-container aan huis). Bij dit systeem ontstaat er meestal wel een forse druk op de kwaliteit van gescheiden grondstoffen; er is een veel grotere kans op (dure) afkeur van recyclebare stromen (PMD, GFT, OPK en textiel).

Wil Eemnes naar de top van afvalscheidend Nederland?

Zonder dergelijke beleidsmaatregelen (DIFTAR, al dan niet aangevuld met Omgekeerd Inzamelen) hoeft Eemnes niet te rekenen op grote verbeteringen van de afvalscheiding. Er zijn nog enkele kleine verbeteringen mogelijk, zoals bijvoorbeeld het GFT-afval scheiden bij de gestapelde bouw.

De vraag is uiteraard of Eemnes dit wil. Tot op heden was er in Eemnes geen draagvlak voor dergelijke zware beleidsmaatregelen. Uit een burgerpanel in 2021 bleek zelfs dat een groot deel van de respondenten het liefst de 4^e mini-container ziet verdwijnen. Het gaat dan om de 4^e mini-container voor het PMD. Het nascheiden van PMD kan hiervoor een oplossing bieden.

Landelijk kiezen steeds meer gemeenten voor nascheiding, al is deze techniek allereerst bedacht voor de meest verstedelijkte gebieden waar er geen ruimte is om effectief afval bij de bron te scheiden. Nu de techniek verbeterd is en breder beschikbaar komt, kiezen meer gemeenten ervoor om hun restafval na te laten scheiden, zoals nu ook de GAD. Als alleen gekeken wordt naar de mate van afvalscheiding, dan blijft voor een gemeente zoals Eemnes bronscheiding, gecombineerd met DIFTAR (=meer betalen voor meer restafval), de meest effectieve manier om excellente scheidingscijfers van het huishoudelijk afval te realiseren. Gemeenten zijn vrij eigen keuzes te maken op welke wijze zij minimaal 75% van het huishoudelijk afval willen scheiden. Er zijn geen sancties op het niet behalen van de doelstelling behoudens de immer stijgende belasting op het verbranden van restafval.

De keuze voor ROVA of GAD bepalend voor beleidsvrijheid

De keuze voor één van beide afvalinzamelaars bepaalt hoeveel invloed Eemnes in de toekomst heeft op het afvalbeleid.

Keuze voor ROVA

Kiest Eemnes voor ROVA, dan blijft de invloed van Eemnes op het afvalbeleid groot. Immers, de gemeente stelt een DVO op met ROVA die het door de gemeente gewenste dienstenpakket beschrijft. Het huidige, tot nu toe redelijk succesvolle beleid kan worden voortgezet en iets verder worden geoptimaliseerd. Dit kan op termijn leiden tot nog betere inzamelresultaten. Het is wat betreft beleidsvrijheid feitelijk een voortzetting van de huidige situatie.

Keuze voor GAD

Bij de GAD is er sprake van centraal bepaald beleid dat over alle gemeenten wordt uitgerold. Het Algemeen Bestuur van de Regio Gooi-en Vechtstreek, waar Eemnes dan ook voor wat betreft de GAD deel van uitmaakt, bepaalt het afvalbeleid voor de deelnemende gemeenten.

Dit betekent dat Eemnes veel minder eigen regie houdt over haar eigen afvalbeleid. Eemnes maakt qua inwoneraantal 4% uit van het GAD gebied. Qua aansturing neemt een wethouder van Eemnes deel in het Algemeen Bestuur van de Regio Gooi-en Vechtstreek, waarin hij dan ook over de onderwerpen van GAD zal meebeslissen. Door de fusie van Wijdemeren met Hilversum loopt dit terug tot 5 gemeentelijke bestuurders, na toetreding van Eemnes zijn dit er weer zes. Voor Eemnes zou tactisch opereren met de twee andere BEL-gemeenten Blaricum en Laren in het bestuur de mate van invloed positief kunnen beïnvloeden. Immer, zij hebben dan drie van de zes stemmen in het algemeen bestuur.

Voor Eemnes is het nadelig dat GAD wat minder goede (gerapporteerde) afvalscheidingscijfers kent dan Eemnes in de huidige situatie. Een deel hiervan wordt gecompenseerd door het nieuwe afvalcontract met een hoge mate van nascheiding maar toch zal GAD niet snel het afval zo goed weten te scheiden als ROVA in de meeste van haar aandeelhoudende gemeenten weet te realiseren. Maar hiervoor hebben de meeste ROVA-gemeenten wel gekozen voor zwaardere beleidsmaatregelen zoals DIFTAR (=meer betalen voor meer restafval), al dan niet aangevuld met omgekeerd inzamelen (=restafval naar de ondergrondse container en 3 mini-containers aan huis voor de recyclebare stromen). In Eemnes was er tot dusver geen draagvlak voor zulke zware beleidsmaatregelen.

Hieronder wordt precies omschreven welke beleidsmaatregelen voor Eemnes bij een eventuele aansluiting bij GAD direct merkbaar zullen zijn. Want bij een keuze voor aansluiting bij het GAD zijn er voor Eemnes onvermijdelijk al 4 beleidswijzigingen die vanaf het moment van de start van de

samenwerking gaan gelden. Dat is dus het gevolg van de beleidsagenda die eerder al vanuit het bestuur van GAD is bepaald.

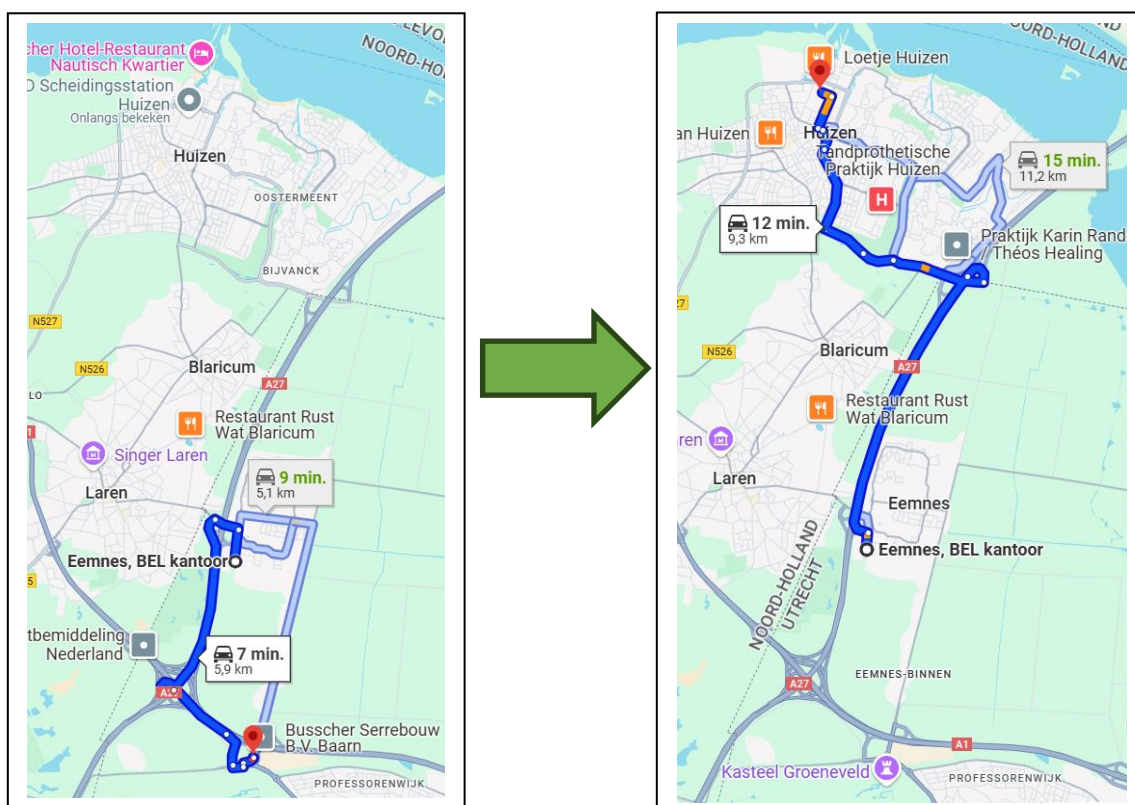
De 4 beleidswijzigingen waar Eemnes mee te maken krijgt als zij aansluit bij de GAD zijn:

1. PMD wordt per 1 juli 2026 nagescheiden uit het restafval.
GAD heeft recent een aanbesteding afgerond die naast een zeer gunstig tarief ook een incentive geeft op het beter nascheiden van het restafval.
  - a. Dit heeft gevolgen voor de inzamelfrequentie (van 3 naar 2 inzamelmomenten per 4 weken voor restafval met PMD) en mogelijk ook het formaat van de mini-containers restafval van Eemnes. Immers, restafval en PMD samen maken een mini-container veel sneller vol. En voor de circa 1500 huishoudens die een 180-liter mini-container hebben, zullen er in een aantal gevallen grotere (240-liter) mini-containers moeten komen.
  - b. Ook de ondergrondse PMD containers moeten worden aangepast. Het is mogelijk om de 12 ondergrondse containers tegen minimale kosten 'om te bouwen' naar restafvalcontainers.
2. Ophaalafpraak voor Grofvuil wordt een betaalde dienst (€22,50 per afvalsoort per afspraak).
  - a. Dit is op zich een logische stap voor de verduurzaming van de afvalinzameling. Het zelf wegbrengen van afval is niet alleen veel goedkoper voor een gemeente. Het zorgt er ook voor dat het grof vuil onder toezicht wordt gescheiden en niet als grofvuil in een pers-kraak-wagen gaat.
  - b. Reëel gezien gaat Eemnes hier weinig van merken. Er wordt namelijk maar zeer weinig grofvuil in Eemnes huis-aan-huis ingezameld.
3. De handhaving op het vlak van afval-gerelateerde overtredingen wordt voortaan vanuit het GAD geregeld.
  - a. Het biedt voordelen dat GAD dit zo aanpakt, vanwege de schaalvoordelen die een gemeenschappelijke regeling biedt. Ook is het een voordeel dat de inkomsten van een bestuurlijke handhaving voor een groot deel in de gemeentekas belanden (in tegenstelling tot de CJIB boetes).

4. Het relatief dure Recyclestation Baarn wordt afgestoten.

Inwoners dienen naar het Recyclepunt in Huizen rijden om hun grof huishoudelijk afval weg te brengen. Het komt erop neer dat inwoners ongeveer circa 4 kilometer (5 auto-minuten) langer dienen te rijden om hun afval weg te brengen. De onderstaande afbeeldingen geven de huidige en mogelijk toekomstige situatie weer.

Inwoners van Eemnes zouden in de toekomst ook naar het Recyclepunt van de GAD in Huizen mogen rijden maar dat is 3 minuten verder rijden dan het Recyclepunt van GAD in Huizen.

In de huidige situatie rijden de inwoners naar het Recyclestation Baarn. Gemeente Eemnes heeft sinds 2017 een overeenkomst met gemeente Baarn om de verrekening hiervan te regelen. In vergelijking met andere 'afvalbrengstations' in Nederland, liggen de kosten daar relatief hoog. Pogingen van Eemnes om die kosten omlaag te krijgen, bleven vruchteloos. Eemnes kan, met inachtneming van een opzegtermijn van 9 maanden, de overeenkomst kosteloos opzeggen.

4 Financiële gevolgen van beide scenario's

De vergelijking tussen de aanbieding van ROVA en de jaarlijkse kosten van het GAD is alleen op eindbedragen te maken. De reden hiervoor is dat Eemnes nu (en in het scenario van ROVA) weliswaar goed inzicht heeft in de eigen kosten van het huishoudelijk afval maar dit geldt niet voor de verrekensystematiek binnen het GAD.

De aanbieding van ROVA geeft per onderdeel goed inzicht in de te verwachte kosten. Deze verschillende onderdelen ('boxen') worden separaat genoemd in het overzicht financiën.

Bij de GAD is er sprake van een Gemeenschappelijke Regeling waarin de totale kosten worden verdeeld over het aantal inwoners in het GAD gebied aan het begin van het kalenderjaar. De verschillende kosten zijn minder of niet inzichtelijk gemaakt.

Er is een realistische financiële vergelijking gemaakt tussen wat beide scenario's 'onder aan de streep' kosten. Hierbij is gekeken naar de jaarlijkse kosten en naar de eenmalige te verwachten mee- of tegenvallers waaronder ook de eventuele frictiekosten. Tot slot is ook inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zijn voor de afvalstoffenheffing voor de huishoudens in Eemnes.

Bij het opstellen van de vergelijking is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. Het aantal inwoners en aansluitingen zoals die in 2025 bekend zijn, vormt de basis voor de berekening. De kostenstijgingen voor beide scenario's zijn gebaseerd op het prijspeil van 2025. De kosten van GAD bewegen mee met het aantal inwoners, en die van ROVA bewegen mee met het aantal aansluitingen. Dit is zo verwerkt in de berekeningen.
2. Meevallers die tot nu toe (bijna) elk jaar worden gerealiseerd, zijn als verwachte meevallers meegenomen. Dit geldt voor de meevaller vanuit AVU (ca € 40.000,-) en de verrekening van de werkelijk ingeleverde tonnen afval op het Recycling Station Baarn (ca €20.000).
3. PMD-vergoeding per 2027: in juni 2025 is er een voorlopig onderhandelingsresultaat opgesteld tussen VERPACT (het verpakkende bedrijfsleven), de VNG en de NVRD (Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). Het gaat hierin om de vergoeding vanuit VERPACT voor de gemeenten die ofwel brongescheiden PMD ofwel na te scheiden restafval met PMD aanleveren. De kern is dat PMD een risico-dossier blijft voor gemeenten die brongescheiden materiaal aanleveren. De kwaliteit van het PMD gaat voortaan middels een staffel de hoogte van de vergoeding bepalen. Uit onderzoek van de AVU is gebleken dat Eemnes (na aftrek van de afkeur!) op 74% kwaliteit zit, waarmee het een tarief krijgt van slechts €228,- per ton ingezameld PMD (in 2025 nog €262,- per ton). Dit is tegen de achtergrond van stijgende inzamelkosten een stevige vermindering ten

opzichte van de vergoeding nu. Ook het in te zamelen volume PMD komt door de nieuwe afspraken onder druk te staan. De vaste vergoeding die gemeenten krijgen voor het nascheiden van het restafval stijgt juist naar €17,26 per ton na te scheiden restafval; in 2025 bedroeg deze nog €15,33 per ton (zie website VNG voor nadere informatie: <https://vng.nl/nieuws/groen-licht-voor-onderhandelingsresultaat-verpakkingsafval>).

4. Verbeterde tarieven vanuit AVU voor restafval en grof restafval: AVU heeft in de eerste helft van 2025 stevig onderhandeld met de verwerker van het (grof)restafval, vanwege de mogelijkheid om het contract te verlengen. Dit heeft geleid tot een forse daling van het tarief voor het restafval en het grof restafval per 2027 (looptijd nog 4 jaar). Voor Eemnes leidt dit tot een vermindering van de kosten van €50.000 op jaarbasis. Deze besparing is meegenomen in het scenario ROVA. Nota bene: dit minder dure restafval haalt wel een deel van de financiële prikkel weg om de afvalscheiding sterk te verbeteren.
5. In het uitwerken van de beide scenario's is zorgvuldig in kaart gebracht welke kosten bij Eemnes blijven en welke er door de inzamelaar worden gedragen. Ook op het vlak van opbrengsten vanuit de wettelijk geregelde producentenverantwoordelijkheid die via VERPACT (= de vertegenwoordiging van het verpakkende bedrijfsleven) naar de gemeenten vloeien, zijn er belangrijke verschillen. GAD incasseert deze opbrengsten zelf en in het scenario ROVA blijven deze vergoedingen -net als nu- direct naar de gemeente Eemnes gaan.
6. In het scenario ROVA is uitgegaan van een gelijkblijvende ambtelijke beleidscapaciteit terwijl die bij het scenario GAD teruggeschroefd is; GAD heeft immers zelfs die beleidscapaciteit.
7. In de uitwerking van de scenario's is ervan uitgegaan dat het Recyclestation Baarn in het scenario van ROVA gehandhaafd blijft. In het scenario van GAD wordt dit afgestoten omdat er -in tegenstelling tot in het scenario ROVA- in Huizen een redelijk nabijgelegen alternatief Recyclepunt van GAD beschikbaar is. De relatief hoge kosten van het Recyclestation in Baarn werpen fors gewicht in de schaal, in het nadeel van het scenario ROVA. Het staken van het gebruik van het Recyclestation Baarn is een forse kostenbesparing, in het voordeel van het scenario van GAD waar het gebruik van de 'Recyclepunten' in het tarief is inbegrepen. Het gaat om jaarlijks om circa €287.000,-.
8. In de verschillende scenario's is rekening gehouden met de verschillende toetredingsdata; bij ROVA zou dit per 1-1-2027 zijn en bij GAD per 1-7-2026 (boekwaarde per 1-1-2026). Dit is van invloed op de boekwaarde en de daarop gebaseerde boekwinst van Eemnes bij toetreding tot GAD. Tevens is -met instemming van GAD- bij GAD de 12,5 jaar afschrijvingstermijn

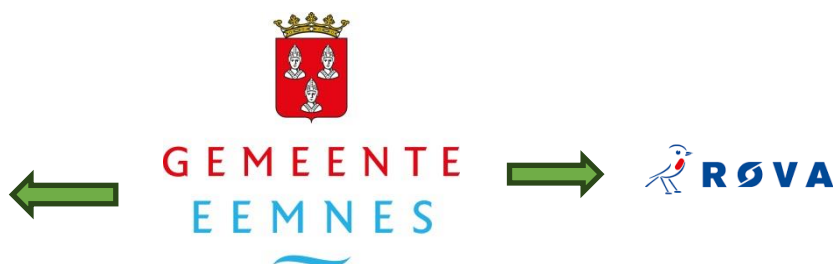

aangehouden. GAD is bezig in het kader van bezuinigingen hun afschrijvingstermijnen te verlengen en dit maakt aanpassing van de door hen gehanteerde boekwaarde reëel. Bij ROVA moet er een klein boekverlies worden genomen vanwege de door hen gebruikte afschrijvingstermijn en de latere toetredingsdatum per 1-1-2027.

9. Doorgaan op de huidige voet van aanbesteden van de inzameling was geen reële optie vanwege het gebrek aan belangstelling vanuit de markt. Maar omdat de inzamelbedrijven Pre Zero en Renewi eerder aangaven te willen stoppen met de voor hen verliesgevende inzameling van huishoudelijk afval, zou een grote kostenstijging voor de hand liggen.
10. Het belangrijkste onderscheidende onderdeel is het Recyclestation in Baarn met €287.000,- jaarlijks ten laste van het scenario ROVA. Bij GAD is het gebruik van de Recyclepunten (in Huizen, of eventueel Hilversum) reeds in het tarief inbegrepen. Diverse pogingen van Eemnes om dit bedrag omlaag te krijgen, bleven vruchteloos. Daarnaast heeft ROVA hogere beheerskosten die onlosmakelijk met de inzameling van het afval verbonden zijn dan de GAD. Ook de scherpe inkoop van verwerkingscontracten door GAD, maakt dat GAD tegen lagere kosten werkt dan ROVA. Dit maakt dat de GAD structureel tegen lagere kosten werkt dan ROVA.

Op de volgende pagina is de financiële onderbouwing van beide scenario's beknopt naast elkaar weergegeven. Hierin zijn ook de gevolgen voor de afvalstoffenheffing in 2026 voor zowel de éénpersoons-als de meerpersoonshuishoudens in kaart gebracht. De financiële onderbouwing is met een beknopte toelichting eveneens toegevoegd als Bijlage II Overzicht Financiën.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing ROVA	Begroting 2025	
	Saldo	
Inzameling afval en grondstoffen ROVA	€ 466.237	
Overige beheerskosten ROVA	€ 298.144	
Baarn recyclestation	€ 287.000	
AVU	€ 368.406	
Kringloopcentrum Eemnes	€ 54.139	
Overige lasten afval Eemnes	€ 36.040	
Rentelasten t.b.v aankoop aandelen ROVA	€ 3.150	
Kapitaallasten (7.3)	€ 0	
BTW (21%)	€ 317.754	
Netto kosten (excl. uren en overhead)	€ 1.830.870	
Uren BEL-combinatie (7.3)	€ 218.000	
Kwijtscheldingen (6.3)	€ 50.000	
Toerekening overhead	€ 175.600	
Totale kosten (incl. uren en overhead)	€ 2.274.470	
Marktopbrengsten glas en papier	-€ 75.519	
Inzamelvergoeding verpact	-€ 57.000	
Kostenvergoeding AEEA (elektrische apparaten)	-€ 4.500	
Opbrengsten schroot openbare ruimte	-€ 5.100	
Verwacht dividend ROVA	-€ 32.538	
Opbrengst afvalstoffenheffing (7.3)	-€ 2.099.813	
Totale inkomsten	-€ 2.274.470	
Resultaat voor mutatie voorziening	€ 0	
Mutaties voorziening	€ 0	
Resultaat na mutatie voorziening	€ 0	
Dekkingspercentage na mutatie	100%	
Afval	Tarieven 2025	Aantallen 2025
1 persoonshuishouden	€ 280,43	1231
Meerpersoonshuishouden	€ 450,26	2984
totaal aantal huishoudens		4215
Opbrengst 2025	Indexatie	Nieuwe opbrengs
€ 345.209,33	24,36%	€ 429.302,32
€ 1.343.575,84	24,36%	€ 1.670.870,91
€ 1.688.785,17		€ 2.100.173,24
		Tarief 2026
1 persoonshuishouden:		€ 348,74
Meerpersoonshuishouden:		€ 559,94
Enmalig verlies boekwaarde overdracht activa	€ -27.774,54	

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing GAD	Begroting 2025	
	Saldo	
Lasten GAD	€ 1.220.623	
Kringloopcentrum Eemnes	€ 54.139	
Overige lasten afval Eemnes	€ 36.040	
Kapitaallasten (7.3)	€ 0	
BTW (21%)	€ 275.268	
Netto kosten (excl. uren en overhead)	€ 1.586.070	
Uren BEL-combinatie (7.3)	€ 148.000	
Kwijtscheldingen (6.3)	€ 50.000	
Toerekening overhead	€ 87.800	
Totale kosten (incl. uren en overhead)	€ 1.871.870	
Baten afval (7.3)	-€ 5.100	
Opbrengst afvalstoffenheffing (7.3)	-€ 1.866.770	
Totale inkomsten	-€ 1.871.870	
Resultaat voor mutatie voorziening	€ 0	
Mutaties voorziening	€ 0	
Resultaat na mutatie voorziening	€ 0	
Dekkingspercentage na mutatie	100%	
Afval	Tarieven 2025	Aantallen 2025
1 persoonshuishouden	280,43	1231
Meerpersoonshuishouden	450,26	2984
totaal aantal huishoudens		4215
Opbrengst 2025	Indexatie	Nieuwe opbrengst
€ 345.209,33	10,54%	€ 381.594,39
€ 1.343.575,84	10,54%	€ 1.485.188,73
€ 1.688.785,17		€ 1.866.783,13
		Tarief 2026
1 persoonshuishouden		€ 309,99
Meerpersoonshuishouden		€ 497,72
Enmalig winst boekwaarde activa (obv 12,5jr)		€ 145.622,73

Conclusie

Bij GAD zijn de jaarlijkse kosten voor Eemnes aanzienlijk lager dan bij ROVA en leiden de eenmalige toetredingskosten tot een eenmalige meevaller op de boekwaarde van de inzamelmiddelen die door GAD worden overgenomen.

In de vergelijking ziet dit er, afgezet tegen de tarieven afvalstoffenheffing in 2025, als volgt uit:

	ROVA (+24,36%)	GAD (+10,54%)	Vershil GAD & ROVA
Eenpersoonshuishouden	€ 349	€ 310	€ 39
Meerpersoonshuishouden	€ 560	€ 498	€ 62

Uitgaande van een 100%-dekkingsgraad is er ten opzichte van 2025 een stijging in de verwachten lasten van 10,5% in het meest voordelige scenario, namelijk het scenario van GAD. Dit is een aanzienlijke kostenstijging maar het verklaart wel dat private inzamelaars geen heil meer zien in een markt met dergelijke kostenstijgingen; het zijn voor hen doorgaans verlieslatende contracten geworden. Daarbij wordt er in het scenario GAD een eenmalige boekwinst gerealiseerd van circa €145.000,- op de over te nemen inzamelmiddelen. Dit komt door de hogere boekwaarde door de waarschijnlijk eerdere startdatum bij GAD (medio 2026) en de afspraak dat GAD voor de over te nemen inzamelmiddelen een afschrijvingstermijn van 12,5 jaar hanteert.

Indien gekozen wordt voor ROVA, is er bij ongewijzigd beleid -eveneens uitgaande van een 100% dekkingsgraad- een stijging te verwachten van bijna 25% ten opzichte van de tarieven afvalstoffenheffing in 2025. Daarnaast is er een eenmalig boekverlies op de over te nemen inzamelmiddelen van bijna €28.000,-. Dat is vanwege de kortere afschrijvingstermijn die ROVA hanteert en de latere toetredingsdatum bij ROVA (namelijk 1-1-2027).

Overigens heeft Eemnes per 1-1-2025 nog €438.000 in de voorziening Afval. Hierdoor kan Eemnes ervoor kiezen om de kostenstijging niet of slechts gedeeltelijk door te belasten door een deel te onttrekken aan de voorziening Afval.

De afvalscheidingsresultaten die Eemnes nu heeft en bij ROVA -afhankelijk van het gekozen beleid- nog verder kan optimaliseren, werpen in de huidige scenario's in de financiële zin onvoldoende gewicht in de schaal om het scenario ROVA even voordelig te maken als die van de GAD. En het minder dure restafval maakt de businesscase van zwaarder afvalbeleid niet sterker. De eventuele inzet van zwaardere beleidsmaatregelen zoals DIFTAR en omgekeerd inzamelen die Eemnes een excellente gemeente zouden kunnen maken op het vlak van afvalscheiding, vergt ook forse investeringen en structureel hogere beheerskosten. Als de belastingen op het restafval nog veel sterker stijgen, zouden die zware beleidsmaatregelen sneller een voordelig effect hebben.

5 Duurzaam naar de toekomst van Eemnes

Het scheiden van huishoudelijk afval is van belang voor het beheersbaar houden van de verwerkingskosten. Vanuit de landelijke overheid wordt het verwerken van restafval steeds duurder gemaakt, hetgeen dan 'budget genereert' voor het beter scheiden van afval. Daarnaast is het ook een maatschappelijk belang om zorgvuldig met grondstoffen om te gaan en de effecten van afvalbeheer voor onze leefomgeving zo minimaal mogelijk te houden.

Maar er zijn meerdere manieren om een duurzame afvalinzameling te realiseren. Wat betekent dat voor de voorliggende scenario's van de inzamelbedrijven ROVA en GAD?

Het profiel van de twee publieke inzamelaars is zeer uiteenlopend. Hieronder worden de twee organisaties kort omschreven.

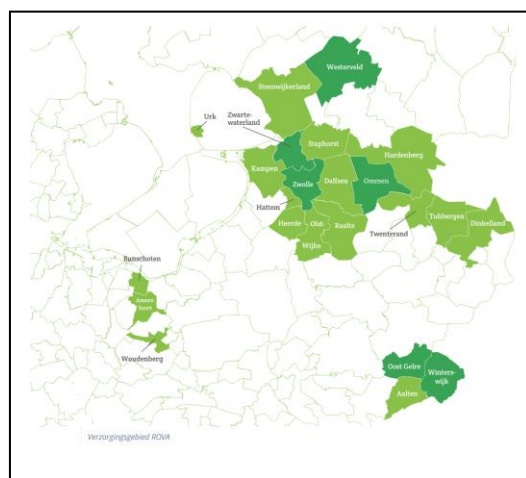
GAD: Gemeenschappelijke Regeling met een uniforme, pragmatische no-nonsense aanpak

1. Het GAD kent een centrale afstemming en bepaling van het beleid door het algemeen bestuur. Dit biedt minder ruimte aan individuele gemeenten om zelf hun beleid te bepalen. Dat kan door een gemeente als minder vrij worden ervaren. Bijvoorbeeld toen de GAD in 2024 besloot om het restafval te laten nascheiden op PMD, waren er twee GAD-gemeenten die liever de bronscheiding van PMD gehandhaafd zagen. Maar er is ook een groot voordeel aan deze wijze van aansturing. De dienstverlening is voor de organisatie veel beter uit te voeren. Dat komt de kwaliteit van de dienstverlening de efficiency binnen de organisatie ten goede.
2. Bij het GAD is de mate van afvalscheiding over de gemeenten administratief gelijk. De verrekensystematiek is 'lump sum'; alle ingezamelde kilo's worden gedeeld door het totaal aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. Dit maakt dat de precieze scheidingsresultaten in Eemnes niet meer zichtbaar zijn in de gemeentelijke rapportages. Per saldo geeft dit voor gemeenten die hun afval bovengemiddeld goed scheiden een nadelig effect. Dit zal ook voor Eemnes het geval zijn.
3. Ook de kosten worden verdeeld over het aantal inwoners, en overgeslagen naar de gemeenten. Gemeenten die uitstekende afvalscheidingsprestaties leveren, worden hier financieel niet voor beloond maar krijgen eveneens de 'lump sum'. Dit maakt dat een financiële prikkel om de afvalscheiding verder te verbeteren minder gevoeld zal worden omdat de resultaten over alle deelnemers worden gevoeld.
4. Het verduurzamen van de afvalinzameling binnen de GAD-gemeenten gebeurt dan ook als een geheel. Om als individuele gemeente binnen de GAD de verduurzaming van het afvalbeleid te versnellen, zal niet meevallen. Bovendien zijn de resultaten voor de individuele gemeente niet direct merkbaar vanwege de lump sum verreken-systematiek.

ROVA NV: bedrijfsmatige inzamelaar met scherpe focus op excellente afvalscheiding bij de bron

Het profiel van de ROVA is meer bedrijfsmatig, met een scherpe focus en een succesvolle trackrecord op het vlak van afvalscheiding bij de bron. De huidige 23 gemeentelijke aandeelhouders hebben doorgaans uitstekende of zelfs excellente afvalscheidingsprestaties; van de 23 gemeenten zitten er 20 ruim onder de 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Verdere beleidsontwikkeling op het vlak van afvalscheiding zoals DIFTAR en omgekeerd inzamelen, vallen bij ROVA helemaal binnen hun specialisme.

1. Gemeenten betalen voor de diensten die zij bij ROVA afnemen waarbij de afvalinzameling en de direct daaraan verbonden diensten verplicht zijn. Deze afspraken worden vastgelegd in een jaarlijkse DVO.
2. Er wordt alleen gewerkt met gecommitteerde, aandeelhoudende gemeenten; ROVA is niet actief op de markt van aanbestedingen. ROVA werkt altijd vanuit de lange termijn relatie.
3. ROVA biedt gemeenten alle ruimte om het door hen gewenste beleid uit te voeren. Meer dan eens heeft ROVA bewezen dat zij dit heel zuiver opneemt. Buurgemeente Bunschoten maakte grote wisselingen door op het vlak van afvalbeleid en ROVA maakt het allemaal mogelijk. Logischerwijs hangt er aan elke wijziging een prijskaartje.
4. Ook bestaande en mogelijk komende heffingen op het restafval, zoals de CO2-heffing op elke ton restafval en de al ingevoerde verbrandingsbelasting, geven extra druk (alsook 'budget') om de focus op afvalscheiden te leggen, vanwege de kansen die dit biedt om de kosten beheersbaar te houden. Hoe duurder restafval wordt, hoe groter de prikkel om beter afval te scheiden. Slechter scheiden leidt vaak tot veel hogere kosten voor huishoudens.
  - a. De verbrandingsbelasting bedraagt nu ruim €40,- per ton restafval. Dit komt in de huidige situatie bij een huishouden van twee personen à 129 kilo restafval per jaar neer op ruim €10, hogere kosten per huishouden per jaar. De verwachting is dat de heffing wordt verhoogd maar hier is nog niets concreets van bekend.

- b. De CO₂-heffing is een Nederlandse 'kop' bovenop het Europese ETS-systeem (CO₂-uitstoot-handelssysteem). Na de voorjaarsnota, eind april 2025, is deze heffing voor de industrie toch weer uitgesteld tot minimaal 2030. Het is nog niet bekend of en wanneer deze extra heffing ingaat (zie eventueel <https://www.kplustv.nl/media/afnd00m4/co2-heffing-en-eu-ets.pdf>). Maar dat restafval duurder blijft worden, staat vast.

CO ₂ stoffenheffing op restafval											
Jaar	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
heffing per ton restafval	€ 0,00	€ 5,34	€ 12,27	€ 21,24	€ 28,97	€ 37,11	€ 42,04	€ 46,89	€ 51,94	€ 56,94	€ 62,38
Per huishouden	€ 0,00	€ 1,38	€ 3,17	€ 5,48	€ 7,47	€ 9,57	€ 10,85	€ 12,10	€ 13,40	€ 14,69	€ 16,09

5. Als Eemnes aansluit bij ROVA kan het bestaande beleid bestaande afvalbeleid ongewijzigd worden voortgezet en daarna nog worden verbeterd. Hierbij valt te denken aan DIFTAR en omgekeerd inzamelen, waarbij inwoners in de bebouwde kom hun restafval wegbrengen naar een ondergrondse container. De recyclebare afvalstromen worden aan huis opgehaald. Eemnes zamelt nog geen GFT in bij de gestapelde woningen. Dit zou zowel bij ROVA als bij het GAD uitgerold worden. Een succesvolle uitrol bij ROVA zie je op termijn terug in verbeterde scheidingsresultaten, terwijl deze bij GAD grotendeels zullen opgaan in de gemiddelde scheidingsresultaten van het gehele GAD-gebied.
6. ROVA heeft alleen een Recyclestation in Amersfoort. Als Eemnes voor ROVA kiest, is het daarom logisch dat Eemnes het Recyclestation van Baarn aanhoudt. Immers, ROVA heeft alleen een Recyclestation in Amersfoort (>20km!). Het tarief om gebruik te maken van Recyclestation Baarn is, met circa €300.000,- per jaar, fors te noemen. Niet alle afvaldiensten vallen dan onder één dak, maar dit hoeft praktisch gezien niet tot problemen te leiden. Eemnes heeft deze situatie nu ook al. De optie om met buurgemeente Bunschoten een scheidingsstation te ontwikkelen, is niet realistisch vanwege de hoge kosten die daarmee gemoeid zijn. Het Recyclestation Baarn maakt het scenario ROVA voor Eemnes fors duurder.

6 Juridisch kader

Voor het maken van een onderbouwde keuze is het van belang om alle bepalende factoren in beeld te brengen, en te wegen. Immers, de GAD is een gemeenschappelijke regeling en de ROVA is een overheids-NV.

Aansluiting bij ROVA

ROVA is alleen voor haar aandeelhoudende gemeentelijke opdrachtgevers actief. In beginsel betekent de aankoop van aandelen in een overheids-NV niet automatisch dat er niet meer hoeft te worden aanbesteed. Maar in het geval van ROVA is er een directe statutaire koppeling tussen het aandeelhouderschap en het opdrachtgeverschap. Op verzoek van Eemnes is er een schriftelijke onderbouwing gegeven aan de juridische afdeling van Eemnes waarin wordt toegelicht op welke wijze Eemnes niet meer aanbesteding plichtig is voor de inzameling van het huishoudelijk afval. De kern van de onderbouwing vanuit ROVA is dat het geen juridische bezwaren oplevert als Eemnes zich inkoopt in ROVA NV.

Aansluiting bij ROVA komt neer op twee verschillende rollen voor de aansturing vanuit Eemnes. In de eerste plaats is er de opdrachtgeversrol die vorm krijgt in de jaarlijks vast te stellen DVO. Hierin worden alle diensten die Eemnes wenst af te nemen geprijsd en vastgesteld. De andere rol is dit van de eigenaar; ROVA werkt namelijk uitsluitend voor aandeelhoudende gemeenten. Hiervoor wordt de directie van ROVA aangestuurd door de raad van commissarissen waar Eemnes dan ook invloed op uitoefent. De focus ligt hierin vooral op de belangen van het bedrijf ROVA.

Aankoop aandelen ROVA NV

Als Eemnes voor ROVA kiest, zal er voor circa €300.000,- aandelen van ROVA NV moeten worden gekocht. De resterende boekwaarde van de passiva die Eemnes overdraagt aan ROVA, geldt als inbreng, en wordt in mindering gebracht op het aankoopbedrag van de aandelen. Het overige deel zou Eemnes tegen circa 2% moeten lenen van de BNG. Vanwege de korte afschrijvingstermijn (en de waarschijnlijke latere startdatum) bij ROVA, ligt de boekwaarde van de inzamelmiddelen van Eemnes bij ROVA lager dan bij de GAD. De afgelopen jaren heeft ROVA jaarlijkse tussen de 10% en 12% dividend uitgekeerd. Gemeente Eemnes kan er zelf voor kiezen wat zij met dit verwachte rendement gaat doen. Het kan worden opgenomen in de algemene middelen of het kan terugvloeien naar de afvalstoffenheffing. Het overzicht financiën (Bijlage II) geeft inzicht in te verwachten financiële effecten van een dergelijke aankoop. De aandelentransactie heeft een verwaarloosbaar effect op de solvabiliteit van de gemeente Eemnes.

Toetreding tot GAD

Indien Eemnes kiest voor toetreding tot de GAD, wordt het partiële lidmaatschap van de regio Gooi- en Vechtstreek uitgebreid met het lidmaatschap van de GAD. Eemnes zal daarmee in het algemeen bestuur hoofdelijk meestemmen over GAD-besluiten. Hiervoor zal op termijn de gemeenschappelijke regeling worden aangepast. De GAD heeft de aanpassing van de GR gepland staan voor 2027, vanwege nog noodzakelijke wettelijke aanpassingen en de recente uittreding van Wijdmeren. Hoewel het bestuur van GAD welwillend staat tegenover een eventuele toetreding van Eemnes, vergt dit formeel gezien instemming van alle leden van de gemeenschappelijke regeling. De raad van Eemnes zal in de gelegenheid worden gesteld haar wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

7 Afwegingskader Eemnes

Voor het maken van een onderbouwde keuze is het van belang alle bepalende factoren in beeld te brengen en te wegen. In samenwerking met AVU is er eerder een afwegingskader opgesteld voor de 10 Utrechtse gemeenten die op zoek zijn naar een nieuwe, publieke afvalinzamelaar. Elk van de factoren heeft een weging die naar gelang kan worden aangepast. De verschillende factoren zijn onderverdeeld in 3 verschillende perspectieven; die van de inwoner, die van het beleid en die van financiën en risicobeheer. Het uitgebreide afwegingskader met de waarderingstabel en de eindscore is als Bijlage I bijgevoegd.

Onderstaand is de beknopte versie van dit afwegingskader weergegeven.

Perspectief van Inwoner:	GAD	ROVA
Recyclestation & Milieustraat	Voortaan naar het Recyclepunt in Huizen	Recyclestation Baarn blijft gehandhaafd
Ophalen van Grofvuil gratis of betalen?	Bij GAD kost het ophalen van grofvuil: €22,50 per afvalsoort per afspraak.	Bij ROVA kan Eemnes zelf bepalen wat dit kost; het kan dus ook gratis blijven.
Comfort huishoudens:	GAD gaat zijn restafval nascheiden. Dat betekent dat het PMD bij het restafval moet (240 liter mini-container 1 per 2 weken geledigd.)	Bij ROVA kan alles blijven zoals het is.
Perspectief van beleid:	GAD	ROVA
Vrijheid van zelf beleid maken?	Weinig zeggenschap vanwege centraal beleid	Bij ROVA blijft Eemnes geheel zelfsturend op het beleid.
Wijze van aansturing	Bij GAD wordt Eemnes lid van het bestuur van de GR.	Bij ROVA wordt er gewerkt met een DVO voor de opdrachtgeversrol.
Nabijheid inzamelaar	GAD iets dichterbij.	Amersfoort is iets verder weg maar vooral snelweg.
Nascheiding van PMD uit restafval	Het PMD wordt bij het GAD via nascheiding teruggewonnen uit het restafval	Bij ROVA handhaaft Eemnes de bronscheiding van PMD.
Afvalscheiding & duurzaamheid	GAD werkt met lump sum rapportage; gemiddelde score GAD-gebied.	Bij ROVA ziet Eemnes eigen resultaten (qua afvalscheiding en financiën).
Handhavingstaken tbv afval door:	GAD doet zelf handhaving (via bestuurlijke boete per 2025).	Bij ROVA blijft Eemnes zelf verantwoordelijk voor de handhaving (afval)
Textielinzameling Kleurrijk	Textielcontract GAD loopt tot medio 2026. Aandacht voor in nieuw contract.	Inzameling textiel is voorlopig optioneel. Kosten/baten-analyse volgt.
Perspectief van Risico & Financiën:	GAD	ROVA
Financiën	GAD heeft sterke contracten en benut schaalvoordelen.	ROVA beheerst afvalkosten via afvalscheiding, RS Baarn nog minder duur?
Risicoprofiel van de 2 scenario's	Bij een GR zijn de gemeenten allen aansprakelijk voor tegenvallers.	Aandelen van een overheids-NV kunnen in waarde fluctueren.
Regionaal circulair netwerk	Eemnes werkt samen met regio GV en de andere BEL gemeenten.	ROVA is via de AVU en ROVA-gemeenten verbonden met Utrechtse regio.
Schaalvoordelen BEL-gemeenten	Indien Eemnes naar GAD gaat, vergt dit minder beleidscapaciteit van BEL.	Indien Eemnes voor ROVA kiest, is beleidscapaciteit noodzakelijk.
Lidmaatschap van GR AVU ja / nee	Eemnes verlaat dan de GR AVU, tegen minimale kosten	In het geval dat Eemnes kiest voor ROVA, blijft Eemnes in de GR AVU.

Kringloopcentrum Kleurrijk

Gemeente Eemnes heeft in de afgelopen periode parallel met de gesprekken met beide inzamelbedrijven, eveneens, zowel ambtelijk als bestuurlijk, gesproken met de directie en het bestuur van Kleurrijk Eemnes. De belangrijkste onderdelen en uitkomsten hieromtrent zijn weergegeven in Bijlage III Memo Kleurrijk Eemnes.

8 Conclusies & Aanbevelingen

Het doel is om voor Eemnes de publieke inzamelaar te selecteren die het afvalbeheer in Eemnes met draagvlak op economisch verantwoorde wijze zo duurzaam mogelijk uitvoert. Dat is in dit geval een keuze voor de lange termijn. Samengevat zijn er vanuit de 3 eerder geschetste perspectieven de volgende conclusies:

Vanuit het perspectief van de inwoner:

De keuze voor GAD maakt Eemnes onderdeel van het GAD-gebied. De keuze voor GAD brengt voor de inwoners van Eemnes de volgende 4 wijzigingen met zich mee:

1. Het nascheiden van het PMD uit het restafval biedt de inwoner van Eemnes meer comfort bij de inzameling van afval en is in lijn met de uitkomst van de bewoners-enquête uit 2021 waarin inwoners aangeven het liefst de 4^e mini-container kwijt te zijn. Het biedt inwoners meer ruimte als er een mini-container minder in de tuin staat. De grondgebonden woningen in Eemnes gaan dan op termijn van 4 naar 3 mini-containers. De inzamelfrequentie van restafval en PMD daalt van 3 naar 2 inzamelmomenten per 4 weken. Er rijdt dus elke 4 weken een inzamelvoertuig minder door de straat.
2. Het betalen voor het ophalen van grof huishoudelijk afval à 22,50 per afspraak per afvalstroom is een gevoelige manier om inwoners te stimuleren hun afval zelf weg te brengen. Het is aannemelijk dat deze beleidsmaatregel weinig impact zal hebben op de inwoners van Eemnes want er wordt nu al -terwijl het nu een gratis dienst betreft- erg weinig gebruik van gemaakt. Tot op heden wordt het aangemelde grof huishoudelijk afval slechts eens per maand ingezameld. Dat maakt duidelijk dat de inwoners van Eemnes hun afval graag zelf wegbrengen en het toont het positieve effect van een goede kringloopwinkel in Eemnes.
3. Dat de handhaving op afval-overtredingen in de toekomst door het GAD gebeurt, maakt vanuit het perspectief van de inwoner niets uit. Het is wel belangrijk dat er wordt gehandhaafd; een afvalcontainer met bijplaatsingen trekt snel nog meer bijplaatsingen aan.
4. De inwoners dienen in de toekomst naar een van de Recyclepunten van het GAD te rijden. Dit kost de inwoners 5 autominuten extra ten opzichte van de huidige situatie waarbij inwoners naar Baarn dienen te rijden. Hoewel dit een nadelig effect is, was de afstand naar Baarn ook al zodanig dat de auto het aangewezen vervoersmiddel was. De Recyclepunten van GAD zijn wel meer dagen geopend en kennen ruimere openingstijden dan het Recyclestation in Baarn.

Vanuit het perspectief van beleid:

1. Als Eemnes, koste wat kost, in de toekomst tot de top wil gaan behoren qua afvalscheiding, èn daarvoor het noodzakelijke, zwaardere afvalbeleid (zoals DIFTAR en/of Omgekeerd inzamelen) wil inzetten, dan zou een keuze voor ROVA voor de hand liggen. ROVA heeft een sterke focus op afvalscheiding bij de bron en heeft veel ervaring met de invoering van DIFTAR en omgekeerd inzamelen. Maar binnen Eemnes is er duidelijk geen draagvlak voor dergelijk zwaar beleid. Ook omliggende gemeenten hebben tot dusver dergelijk beleid niet ingezet.
2. Als Eemnes niet persé wil excelleren als afvalscheidende gemeente, dan kiest Eemnes het best voor de pragmatische inzamelaar die reeds is actief is in de 2 andere BEL-gemeenten Blaricum en Laren, namelijk de GAD. Het afvalbeleid dat centraal wordt vastgesteld in het algemeen bestuur van de GAD, kent voor Eemnes een aantal wijzigingen.
  - I. Het nascheiden van het PMD uit het restafval is met de afspraken die GAD heeft gemaakt met haar verwerker van het restafval een kleine verbetering van het scheidingsresultaat van het PMD. Daarnaast is de nieuwe vergoedingenstructuur vanuit VERPACT niet voordelig voor gemeenten zoals Eemnes die maar een matige kwaliteit PMD inzamelen. Ook behoort de afkeur van ingezameld PMD tot het verleden want dit risico wordt bij nascheiding verlegd naar de verwerker.
  - II. Het betalen voor het ophalen van grof huishoudelijk afval à 22,50 per afspraak per afvalstroom is een reële manier om de hoeveelheid grofvuil en de daaraan verbonden kosten terug te dringen.
  - III. Het handhaven op het vlak van afval zou naar GAD gaan en de handhaving vindt plaats via de bestuurlijke boete.
  - IV. Het Recyclestation Baarn wordt afgestoten en van de inwoners wordt verwacht dat zij naar één van de GAD-recyclepunten rijden (Huizen of Hilversum). Dit is vanwege de iets langere rijtijd (circa 5 autominuten extra rijtijd) een nadelig beleidseffect. Maar Eemnes kon zich al langer geen eigen Recyclestation veroorloven. Als GAD er in slaagt om op lange termijn een Recyclepunt te centraliseren, bijvoorbeeld op of nabij het Rijsbergen terrein, zou het verschil in reistijd minimaal worden ten opzichte van de huidige situatie.
3. Wat betreft de naderende elektrificatie van de inzamelvoertuigen, zijn de laatste tijd veel grote onzekerheden bekend geworden. Maar *als* de elektrificatie van de inzamelvoertuigen daadwerkelijk doorzet, is het van belang om, vanwege de beperkte actieradius van de inzamelvoertuigen, de stallings- én overslaglocatie zo dichtbij als mogelijk te hebben. Zeker met de mogelijke komst naar het terrein Rijsbergen heeft de GAD dan een extra voordeel ten opzichte van de ROVA die (enkele reis) 20 kilometer moet rijden om naar Eemnes te komen.
4. Het bestuurlijke aspect voor Eemnes om als BEL-gemeenten gezamenlijk regionaal beleid te voeren, weegt ook mee in het voordeel van GAD. De uitbreiding van de partiële deelname

door Eemnes aan de gemeenschappelijke regeling Gooi- en Vechtstreek, zorgt ervoor dat voor die onderdelen waar Eemnes aan deelneemt (waaronder in de toekomst ook de GAD), het algemeen bestuur al voor de helft uit bestuurders van de BEL-gemeenten bestaat. Immers, twee van de drie BEL-gemeenten zijn nu al GAD-lid. Ook telt mee dat Eemnes zich de vraag kan stellen of een keuze voor afvalbeleid dat sterk afwijkt van het beleid van buurgemeenten wel wenselijk is.

Vanuit het perspectief van financiën:

- Alleen als Eemnes, koste wat kost, in de toekomst tot de top wil gaan behoren qua afvalscheiding, èn daarvoor het noodzakelijke, zwaardere afvalbeleid (zoals DIFTAR en/of Omgekeerd inzamelen) wil inzetten, dan zou een keuze voor ROVA voor de hand liggen. Want dan kunnen de aanzienlijk hogere beheerskosten enigszins worden 'terugverdiend' met een verbeterde afvalscheiding. Maar binnen Eemnes is er duidelijk geen draagvlak voor dergelijk zwaar beleid.
Echter, als Eemnes dan niet het zwaardere afvalbeleid (DIFTAR, al dan niet aangevuld met omgekeerd inzamelen) invoert, kost dit de huishoudens jaarlijks circa €60,- extra, zonder dat er zicht is op het terugverdienen van deze meerkosten. Ook de impact op de afvalstoffenheffing is aanzienlijk. Bij gelijkblijvende omstandigheden stijgt de afvalstoffenheffing bij een overstap naar ROVA aanzienlijk meer dan bij het scenario dat Eemnes zich bij het GAD aansluit.

Verschillenanalyse prognose afvalstoffenheffing per 2026	ROVA (+24,36%)	GAD (+10,54%)	Verschil GAD & ROVA
Eenpersoonshuishouden	€ 349	€ 310	€ 39
Meerpersoonshuishouden	€ 560	€ 498	€ 62

- Als Eemnes niet persé wil excelleren als afvalscheidende gemeente, dan kiest Eemnes het best voor de pragmatische inzamelaar die reeds is actief in de 2 andere BEL-gemeenten Blaricum en Laren, namelijk de GAD. Waarom zouden de inwoners van Eemnes anders de bovengenoemde meerkosten dragen, als niet het potentieel wordt benut om als gemeente te excelleren in afvalscheiding bij de bron?
  - Het nascheiden van het PMD uit het restafval is met de afspraken die GAD heeft gemaakt met haar verwerker van het restafval een kleine verbetering van het scheidingsresultaat van het PMD. Daarnaast is de nieuwe vergoedingenstructuur vanuit VERPACT niet voordelig voor gemeenten zoals Eemnes die maar een matige

- kwaliteit PMD inzamelen. Ook behoort de afkeur van ingezameld PMD tot het verleden want dit risico wordt verlegd naar de verwerker van het restafval.
- II. Het betalen voor het ophalen van grof huishoudelijk afval à €22,50 per afspraak per afvalstroom is geen kostendekkend tarief; het dient slechts als prikkel voor inwoners om zelf hun grof afval weg te brengen naar een Recyclepunt.
  - III. Het handhaven op het vlak van afval zou naar GAD gaan en de handhaving vindt plaats via de bestuurlijke boete. Dit zou een gering voordeel opleveren voor Eemnes. Er valt vrijwel geen handhavingscapaciteit vrij dus dit is niet meegenomen in de berekeningen.
  - IV. Het Recyclestation Baarn wordt afgestoten en van de inwoners wordt verwacht dat zij naar een van de GAD-recyclepunten rijden (Huizen of Hilversum). Het dure Recyclestation Baarn waar Eemnes tot dusver dankbaar gebruik van kon maken, wordt afgestoten. Dit scheelt jaarlijks bijna €300.000,- aan kosten.

Een keuze voor aansluiting bij GAD behoedt de inwoners van Eemnes voor een al te grote kostenstijging. Daarnaast biedt de GAD met haar afvalbeleid en de nascheiding van PMD een zekere bodem in de minimale hoeveelheden na te scheiden PMD en wordt het aantal mini-containers bij grondgebonden woningen op termijn teruggebracht van 4 naar 3. Met de aansluiting bij GAD richt Eemnes zich nog verder op haar naaste buurgemeenten in de Regio Gooi- en Vechtstreek.